

HANA WHITTON

**TEN, KTERÝ
SE MĚL STÁT
KRÁLEM**

ROMÁN O ŽIVOTĚ A DOBĚ
ALBRECHTA JANA SMÍŘICKÉHO

Ten, který se měl stát králem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Hana Whitton

Ten, který se měl stát králem – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

HANA WHITTON

**TEN, KTERÝ
SE MĚL STÁT
KRÁLEM**

© Hana Whitton, 2016

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2016

ISBN tištěné verze 978-80-7505-494-4

ISBN e-knihy 978-80-7505-571-2 (1. zveřejnění, 2016)

I.

„Je krásná, vid’?“ obrátil se Oldřich Kaplíř ze Sulevic ke svému příteli Albrechtu Janovi Smiřickému ze Smiřic.

Albrecht na ta slova jen s úsměvem přikývl a sledoval dál okouzleným pohledem půvabnou jezdkyňu, která je právě mījela v čele početného doprovodu před heidelberským vysokým učením. Byla to Alžběta Stuartovna, dcera anglického krále Jakuba I. a také manželka falckého kurfiřta Fridricha. V sedle se držela vzpřímeně, hlavu hrdě vztyčenou a tmavé vlasy jí pohlávaly kolem půvabné oválné tváře s jiskrnými hnědými očima jako hebký závoj.

„Je nejen krásná, ale také chytrá a vzdělaná, Oldřichu,“ poznamenal po chvíli. Zaváhal krátce, zda se Oldřichovi svěřit s tím, že se mu konečně dostalo pozvání k heidelberskému kurfiřtskému dvoru Fridricha Falckého, a to na dnešní večer. Oldřicha znal po léta, dávno předtím, než se opět setkali na studiích tady, na vyhlášené kalvínské univerzitě v Heidelbergu. Nebyl to katolík a pral se za náboženskou svobodu stejně jako za stavovská práva české šlechty, ale přesto...

Albrecht měl do budoucna velké plány a ty si zatím hodlal nechat pouze pro sebe.

HANA WHITTON

Bylo zjevné, že se v napjaté atmosféře Evropy schyluje k dalšímu konfliktu, tentokrát mezi zeměmi Protestantské unie a Katolické ligy. A v Českém království byl náboženský spor mezi protestanty a katolíky ještě vyhocenější, neboť v něm šlo také o moc. V sázce bylo mnohé, ne-li vše. Císař Rudolf II. zemřel a jeho nástupce Matyáš, český král a císař Svaté říše římské, choval k Rudolfovu Majestátu zaručujícímu náboženské svobody nesouhlasný odstup. Otevřeně se ho sice zrušit neodvážil, ale bylo zřejmé, že Majestát, který si české stavy tak jako tak musely i na císaři Rudolfovi vlastně vynutit, dodržovat nehodlá. A pokud by se stal nějaký zázrak a Matyáš své odmítavé stanovisko změnil, pak tak s určitostí neučiní jeho nástupce. Proslýchalo se totiž, že ho prý chce ustanovit ještě za svého života, neboť jemu samotnému nebylo požehnáno dědicem. Na český trůn po něm má dosednout Ferdinand Štýrský, Habsburk a katolík.

A tomu Albrecht jako představitel jednoho z nejstarších a najmocnějších českých rodů nehodlal přihlížet se založenýma rukama. Věděl moc dobře, na čí stranu se přikloní. Ta katolická a habsburská to rozhodně nebude.

Ve hře bylo skutečně mnoho, ne-li všechno. A za takových výjimečných okolností mohla mít i zdánlivě nevinná poznámka dalekosáhlé následky. Oldřich se o všem dozví v pravý čas. A ten zatím ještě nenastal.

„A je také vdaná, Albrechte! Na to nezapomínej! Proto ses snad ponořil do toho zachmuřeného mlčení?“ Oldřich pleskl přítele po zádech.

„To mi připomínat nemusíš!“ zasmál se Albrecht. Alžběta, okouzlující choť falckého kurfiřta, se mu líbila, proč to zapírat? Ale

to bylo také vše. Ctil v ní majestát, který představovala. A mimoto moc dobře věděl, že hluboce miluje svého manžela Fridricha. „A pak, Její Milost Alžběta má oči jen pro Fridricha Falckého. Byla to prý láska na první pohled, když se ti dva poprvé setkali, třebaže šlo o dojednaný dynastický sňatek. „Já jen...“ Albrecht máchl paží v odevzdaném zoufalství. „Její Milost Alžběta se mi stala spíš symbolem svobody. Víš, Oldřichu, právě tady, ve Falci, zemi tak svobodné, si uvědomuju čím dál víc, jak my doma ztrácíme vládu nad vlastním královstvím. A to nejen proto, že z Prahy přestalo být sídelní město. Žádný div, že čeští stavové teď ztrácejí vliv v rozhodnutích, v nichž jde o všechno.“

S tím se musí něco udělat, pomyslel si znovu a jako vždy v něm vzkypěl hněv nad neutěšenou situací v zemích Koruny české. Stejně jako s tím, že by měl konečně na český trůn dosednout také český král, a ne cizák, to chtěl ještě dodat, ale pak si ona slova nechal pro sebe.

Vždyť ani se starším bratrem Jaroslavem se o podobné myšlenky dosud nepoděлил, natožpak s mladším Jindřichem Jiřím, o sestřích ani nemluvě, i když k Markétě Salomeně měl blízko. O Elišce Kateřině se to tvrdit nedalo. I pouhá vzpomínka na ni ho bodla ponížením. Raději ji rychle zapudil.

Ponoření do hlubokého mlčení a každý do vlastních myšlenek pak došli až před dům, kde bydlel Oldřich. Pronajímal si v něm dva pěkné prostorné pokoje. Ale s rezidencí, kterou v Heidelbergu obýval Albrecht, to srovnání neslo. Marná sláva, Smiřičtí byli nejbohatším šlechtickým rodem v Čechách.

„Nechceš zajít ke mně? Na pohár dobrého vína? Poslali mi ho z domova,“ lákal Oldřich přítele. „Doušek by ti pomohl zapudit

HANA WHITTON

hořkou pravdu, že je Její Milost Alžběta vdaná, k tomu do svého chotě zamilovaná!“

„Až někdy jindy,“ vymluvil se rychle Albrecht. Věděl, že ho čeká důležitý večer. Opět zaváhal, zda se o pozvání ke kurfiřtskému dvoru příteli nezmínit, ale i tentokrát ten nápad zavrhl. „Mám co dohánět ve studiu.“

„To já také!“ připustil neochotně Oldřich a provinile se zasmál. A s tím se rozloučili.

Heidelberský kurfiřtský palác zářil do tmy desítkami rozsvícených oken a připomínal vznešený koráb plavící se temnou nocí. Většina oken byla otevřená a do zahrad se jimi linula líbezná hudba. Albrecht Smiřický se u jednoho z nich zastavil a opřel se o široký parapet. Vyčítky svědomí, že by měl skutečně sedět nad knihami a studovat, jak tvrdil Oldřichovi, brzy potlačilo kouzlo tohoto výjimečného večera, nebo spíš urozené hostitelky, Fridrichovy krásné manželky Alžběty Stuartovny.

Albrecht pocítil, jak mu při tom přiznání zrudly tváře. Celý večer sbíral odvalu k tomu, aby vyzval Alžbětu k tanci. Toužil jí být alespoň na chvíličku nablízku.

Hodí se to však? Netroufá si příliš? Vždyť Alžběta ho o tolik převyšuje urozeností. To, že je princezna ze starobylého rodu, musel poznat každý, i kdyby mu to nebylo známo. Z okouzující Alžběty královský majestát doslova vyzářoval.

Albrecht ji opět vyhledal pohledem. Alžbětina krása byla skutečně nevšední. Tmavé vlasy jí spadaly v kaskádách prstýnků hrajících ve světle svíci měděným leskem na bělostná oblá ramena

a v každém jejím pohybu i v tom sebemenším gestu se skrývala potlačovaná vášeň a dychtivá, téměř dravá touha po životě.

Každý tanec však dosud věnovala pouze svému choti Fridrichovi. A tak Albrechtovi nezbývalo než čekat na nějaký příhodný okamžik.

S Alžbětou i Fridrichem se sice už znal, ale zatím jen z letmých setkání. Chovali se k němu vždy přátelsky, a tak se mu posléze dostalo i tohoto oficiálního pozvání ke dvoru, na slavnostní večer pořádaný kurfiřtem Fridrichem Falckým a jeho chotí. Kdo by také nestál o takového hosta, jakým byl Albrecht Jan Smiřický? Vždyť rod Smiřických patřil k nejvýznamnějším v Čechách, a rozhodně byl nejbohatší.

Albrecht toho hodlal plně využít – chtěl kurfiřta Fridricha zasvětit do neradostné situace v zemích Koruny české a získat od něj jako od hlavy Protestantské unie podporu pro české nekatolické stavy. Ale hlavně si také toužil zatančit s jeho půvabnou manželkou.

Náhle zpozorněl. Zdálo se totiž, že mu štěstí konečně přeje.

Fridrich nyní Alžbětě dvorně políbil ruku a cosi jí šeptem sdělil. Alžběta přitom nedokázala potlačit rozladěné zklamání. Fridrich poté zamířil ke své matce Louise Julianě, zlehka se jí uklonil a vyzval ji k tanci.

Albrechtovi neuniklo, že Alžbětina tchyně Louisa Juliana vrhla po snaše téměř vítězný pohled.

„Mohla sis mého synka obtočit kolem svého půvabného královského malíčku, ale já jsem jednou jeho matka,“ jako by říkal.

O těžko skrývané rivalitě obou žen, které Fridrich miloval, byt každou jiným způsobem, věděl celý heidelberský dvůr. Dvořané se

tím povětšinou bavili, někteří snad Alžbětě Stuartovně, té vysoce urozené princezně, trochu i přáli, že jí Fridrichova matka rozhodně nehodlá přepustit své místo na slunci, jakkoli to bylo podmínkou satební smlouvy sepsané mezi Fridrichem a Alžbětou.

„Chci, aby se s mou dcerou Alžbětou Stuartovnou jednalo jako s královnou!“ To prý kladl opakovaně budoucímu zeti Fridrichovi na srdce jeho královský tchán Jakub I. A mladý ženich, do překrásné nevěsty bezhlavě zamilovaný, na to ochotně přistoupil.

V Londýně, kam si pro Alžbětu přijel, se zdálo všechno tak snadné! Jenže doma, v Heidelbergu, to bylo podstatně jiné. Louisa Juliana dala snaše hned v prvních dnech najevo, že není na kurfiřtském dvoře jako jediná dcerou vladaře – tou byla rovněž její tchyně. Vždyť její otec Vilém I. Oranžský stál v čele Spojených nizozemských provincií a dokázal velké věci, možná větší než celý slavný Jakub I. Stuart.

Louisa Juliana byla navíc dosud přitažlivá žena, a tak neviděla jediný důvod, proč by měla hrát na heidelberském dvoře druhé housle jen proto, že si sem její syn Fridrich přivedl urozenou a mladou manželku.

Alžběta nyní provázela na okamžik onu dvojici upřeným pohledem a Albrecht byl přesvědčený, že si přitom o naleštěnou podlahu jistě dupla elegantním atlasovým střevíčkem, který skrývala její dlouhá našasená sukně ze zlatého brokátu pošitého perlamu.

Nyní nastala moje chvíle, pomyslel si a zamířil k Alžbětě. „Milosti, věnuješ mi tanec?“ uklonil se před ní hluboce.

„Proč ne, pane Albrechte?“ usmála se na něj, vrhla přes rameno poslední, tak trochu dotčený pohled na Fridricha a Louisu Julianu a poté přijala jeho rámě.

Albrecht se na ni téměř neodvažoval pohlédnout, tak oslnivá se mu zdála její krása. Jako by se díval do zářícího slunce. Husté tmavé vlasy si na dnešní večer nechala v týle sepnout zlatou spounou. Několik lesklých pramínků jí však z účesu vyklouzlo a lemovalo jí oválnou tvář, v níž zářily velké hnědé oči. Pleť měla hebkou a alabastrově bílou, jen tváře jí nyní zrudověly, ale Albrecht moc dobře věděl, že to způsobil spíš hněv na Fridricha než vzrušení z nadcházejícího tance s ním.

Alžběta tančila s přirozenou grácií, takže si Albrecht, ač sám dobrý tanečník, náhle připadal jako neohrabaný chasník. Chovala se k němu vlídně a přátelsky, vyzářovala z ní však jistá urozená nadřazenost, která ho přiměla dodržet uctivý odstup.

Teprve po chvíli se odvážil prolomit mlčení jako první. „Krásný večer, vydařený,“ pochválil slavnost.

„Myslíš, pane?“ Alžbětě zvlnil plné rty lehce ironický úsměv.

Albrecht pochopil, že musí začít z jiného konce. Alžbětu s určitostí nezajímají nicneříkající, byť vzletné dvorské fráze. Ostatně na heidelbergský dvůr nepřišel obdivovat půvaby kurfiřtovy manželky, to si alespoň nyní začal klást na srdce. Má zde přece své poslání!

„Jsem vděčný, Milosti, že se mi na něj dostalo pozvání. A nejen proto, že je mi ctí těšit se ze společnosti tak vzácné.“ Albrecht se jí při tanci opět, tentokrát jen zlehka uklonil. „S nesmírným obdivem sleduji kroky Jeho Milosti Fridricha, který nyní stojí v čele Protestantické unie. Habsburským katolíkům přilíší nepomůže, že se narychlo spojili v opoziční Katolickou ligu.“

Alžbětě nyní zaplál v hezkých hnědých očích plamínek zájmu. Tenhle elegantní a pohledný mladík nebude podle všeho pouhý uctivý dvořan schopný jenom povrchní, prázdné konverzace.

HANA WHITTON

„To jistě ne,“ přikývla. Slova volila opatrně, jak ji k tomu nabádal otec. Politická situace se v Evropě vyostřovala a napětí mezi oběma tábory, Protestantskou unií a Katolickou ligou, vzrůstalo každým dnem. Fridrich neměl už takhle snadné postavení a ona mu je nehodlala ještě ztížit nějakou neuváženou poznámkou. Smiřického sice už znala, ale jen povrchně. Patřil k výkvětu české šlechty, pocházel z vlivného a bohatého rodu a katolík rozhodně také nebyl.

Ale i tak.

„Falc má štěstí, že má takového vládce! Zato země Koruny české se jako vždy opět ocitly mezi dvěma mlýnskými kameny. Jeho Milost císař Rudolf svým Majestátem sice potvrdil naše náboženské svobody, ale zdá se, že jeho bratr a nástupce Matyáš přistupuje k tomuto dokumentu s jakousi nechutí.“

„Tím chceš naznačit, že nehodlá dostát závazkům z této listiny vyplývajícím?“ zeptala se překvapeně Alžběta.

„Jsem přesvědčený, že je nedodrží. A jeho nástupce Ferdinand, kterého si vybral již nyní ještě za svého života, se na ně nebude už vůbec ohlížet.“

Alžběta se na něj zahleděla s novým, probuzeným zájmem. „Promluvím o tom s Fridrichem. O Rudolfově Majestátu samozřejmě víme, ale ne o tomhle posledním vývoji událostí. Fridrich ti jistě rád pomůže, alespoň radou, pokud to půjde,“ řekla, i když věděla, že by to dělat neměla.

Opět si nyní vzpomněla na otcovo varování, aby si s Fridrichem přílišnou horlivostí nespálili prsty. Jistě, Anglie dávno nebyla katolická, ale král Jakub se nehodlal do evropských náboženských třenic přehnaně vměšovat.

TEN, KTERÝ SE MĚL STÁT KRÁLEM

Ach co, mávla nad tím Alžběta v duchu rukou, riskovat se přece musí. „Vyjednám ti u svého chotě audienci,“ slíbila.

„Ach Milosti, v to jsem ani nedoufal! Jak jen ti poděkovat?“ A Albrecht, štěstím bez sebe, se sklonil a políbil Alžbětě vroucně ruku.

Fridrich Falcký sledoval svou půvabnou choť zabranou do živého hovoru se svým tanečníkem Albrechtem Smiřickým se vzrůstající žárlivostí. Měl co dělat, aby se k Alžbětě nerozběhl, když zahlédl, jak jí Smiřický políbil dvorně ruku. Nechtěl však matku nechat stát uprostřed tanečního parketu. Ve spáncích mu hněvivě zatepala krev. Snažil se nicméně rychle ovládnout.

To mám za to, že jsem chtěl učinit synovské povinnosti zadost a provést matku v kole! pomyslel si s hořkostí.

Alžběta se teď dobře baví s jiným.

Po žhavé vlně žárlivosti mu nyní nitro zalil ukřivděný smutek. Bývalo tomu tak pokaždé.

Louise Julianě synovo rozpoložení neuniklo. Nenápadně se potočila a sledovala směr jeho pohledu. Vmžiku pochopila, proč se tak zčistajasna ponořil do zadumaného mlčení. Na svou krásnou choť žárlil.

Louisa Juliana si v duchu povzdychla. Nechtělo se jí ustupovat té domýšlivé anglické princezně, která musela mít všechno, co si umanula. Avšak věděla, že podobná oběť je někdy nutná. Léta strávená na kurfiřtském dvoře po boku manžela Fridricha IV. ji naučila diplomatické obratnosti. Nebylo by zrovna nejvhodnější dokazovat nyní, uprostřed večírku, kdo je tu paní.

HANA WHITTON

„Zdá se, že se Alžběta dobře baví s Albrechtem Smiřickým,“ neodpustila si přesto štiplavou poznámku.

„Ani tobě to tedy neuniklo?“ Fridrich na ní spočinul žalostným, ukřivděným pohledem, jako by u ní hledal oporu.

„Ach Fridrichu! Přece bys nežárnil!“ snažila se odbýt vše v žertu. „Je to sice aristokrat, ale ne král!“

„Dosud ne,“ opravil ji syn. „Neměla bys ho podceňovat, matko. Smiřičtí patřili vždy k vlivné šlechtě a nyní jsou v Českém království nejen nejmocnější, ale především nejbohatší. Všichni je respektují a ctí. Albrechtův bratr Jaroslav spravuje veškeré rodové jmění a po něm se toho úkolu jednou ujme právě Albrecht.“ Ano, Albrecht Jan Smiřický by se podceňovat neměl, protože není vyloučené, že by se z něj jednou mohl stát král.

„Studuje pryč na zdejší kalvínské univerzitě,“ poznamenala Louisa Juliana ve snaze zjistit o tom pohledném českém šlechtici co nejvíce.

„Ano. Ke katolickému křídlu rozhodně nepatří, i když se to patrně o některých z jeho předků tvrdit nedá.“

Louisa Juliana jen pozdvihla dokonale upravené obočí. Byla to dosud skutečně hezká žena a byla si toho vědoma. „To se nedá tvrdit o nejednom z pánů, kteří se přidali k Unii,“ namítla po chvíli.

„Ať je to jak chce, Albrecht se netají obavami, že císař Matyáš v budoucnu nedodrží Rudolfův Majestát náboženských svobod. S tím se on a hlavně česká šlechta povětšinou nesmíří.“

„To jistě ne,“ souhlasila Louisa Juliana.

„Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby v zemích Koruny české došlo k nějaké... revoltě. K povstání stavů. A nepřekvapilo by mě ani to, kdyby v jeho čele stál právě Albrecht Jan Smiřický.“

„Tak?“ Louisa Juliana se na syna užasle zahleděla.

„Císař začal navíc rovněž omezovat pravomoci českých stavů,“ dodal Fridrich. „To je za dané situace opravdu neuvážené. Stejně jako to, že přemístil císařský dvůr opět do Vídně. Za Rudolfa patřila Praha k předním metropolím, a to mělo jistě nezanedbatelné výhody.“

„V tom máš pravdu,“ přikývla Louisa Juliana, ráda, že se jejich rozhovor stočil jiným směrem. „Podobné kroky císaři na oblibě jistě nepřidají.“

V tu chvíli je však taneční figura svedla dohromady s Alžbětou a Albrechtem.

Fridrich si neodpustil poněkud uštěpačnou otázku: „Bavíš se dobře, má drahá choti?“

Alžběta po něm střelila překvapeným pohledem. Žárlí snad? Vždyť to on ji nechal stát na okraji tanečního parketu jako nějakou služtičku, jen aby mohl provést Louisu Julianu!

Zalichotilo jí to sice, ale současně ji to také zamrzelo. Domnívala se, že si důvěřují. Rozhodně však nehodlala připustit, aby jí Fridrichova otázka tenhle příjemný večer pokazila.

„Ano, můj pane!“ odpověděla mu tedy s líbezným úsměvem. „Bavím se skvěle. To proto, že je pan Albrecht nejen výborný tanečník, ale stejně výborný společník.“

Fridrich vrhl po manželce zraněný pohled, ale nic na její slova neřekl. A také Albrecht Smiřický raději moudře mlčel.

Louisa Juliana si v duchu znovu povzdychla. Bylo jí jasné, že s tímhle musí něco udělat, a to rychle.

Dvojice se od sebe opět vzdálily.

„Vrátí se Albrecht Smiřický zase do vlasti, až tady dostuduje?“ zeptala se Louisa Juliana po chvíli.

HANA WHITTON

„Kdo ví?“ pokrčil Fridrich rameny. „Má velké ambice a klade si vysoké cíle, takže v Heidelbergu po nějakou dobu zůstat může. Ovšem na druhou stranu, doma na něj čekají povinnosti – jeho starší bratr jistě nesvede tak rozsáhlý majetek spravovat sám. Všechny ty statky a sídla Smiřických. Jejich palác v Praze je prý nevidaný, stejně jako jejich oblíbené rodové sídlo nedaleko Prahy v Kostelci.“

„Vidím, žes o něm dobře zpraven!“ zasmála se Louisa Juliana.

„To musím! Albrecht Smiřický bude jednou důležitým hráčem na poli evropské politiky, pokud se jím už nestal.“

„Má ještě nějaké další sourozence vyjma Jaroslava?“

„Ano, bratra Jindřicha Jiřího, ale ten je nesvéprávný. A pak ještě dvě sestry, Elišku Kateřinu a Markétu Salomenu. O té starší, Elišce, téměř nemluví, zato k Markétě má blízko.“

Louisa Juliana nyní opět vrhla nenápadný pohled směrem k tančící Alžbětě. Její snacha právě zaklonila hlavu a dala se do smíchu nad nějakým bonmotem, který Albrecht pronesl.

Je krásná, musela si Louisa Juliana přiznat. A je opravdu okouzující. Žádný div, že na ni Fridrich žárlí.

„Jsem už trochu unavená, Fridrichu. O další tanec musíš požádat zase Alžbětu,“ obrátila se k synovi. „Doprovodíš mne ke stolu?“

Fridrich jen mlčky přikývl a po zachmuřené tváři se mu na krátký okamžik rozlila úleva.

Panebože, jen ať opět nepropadne jedné z těch svých sklíčených nálad, modlila se Louisa Juliana. Stačil jí jediný pohled na skléslého Fridricha, aby věděla, kolik uhodilo. Její syn se občas dokázal po celé týdny utápět v melancholickém smutku a místo vladařských povinností se věnoval psaní básní. Louisu Julianu tyto Fridrichovy

stavy děsily vždycky, ale nyní dvojnásob. Doba byla neklidná a Fridrich si jako falcký kurfiřt a hlava Protestantské unie něco podobného nadále prostě nemohl dovolit.

„A pokud teď hodláš vlivnému pánu ze Smiřic přebrat tanečnici, tak bys mu místo Alžběty měl přivést nějakou jinou,“ poradila mu matka s úsměvem.

„Máš pravdu. Alžbětu mu chci přebrat a nějakou novou tanečnici bych mu místo ní vyhlédnout měl,“ přikývl Fridrich a bezradně přelétl očima sál.

Ach Bože dobrý, pomyslela si Louisa Juliana. Je to přece vladař, a přesto si někdy nedokáže poradit ani v banálních maličkostech! I tohle abych za něj vyřídila já!

„Co kdybys vyzval k tanci sestřenku Amélii? Dosud ji nikdo neprovedl v kole, a to je ostuda!“ upozornila ho proto taktně.

„Žádný div, matko! Vždyť je to ještě dítě! Pouhé děvčátko! Vsaším se, že mají všichni za to, že se sem přišla ze zvědavosti jen podívat,“ namítl Fridrich a nenápadně pohlédl k místu, kde vysedávala nešťastná Amélie. Podle její nakrabacené tvářičky bylo patrné, že do pláče nemá daleko. „Je jí přece sotva patnáct či šestnáct let!“

„Ach Fridrichu, od tebe bych podobná slova nečekala! V kolika jste se vy brali s Alžbětou? V pouhých šestnácti!“ upozornila ho Louisa Juliana důrazně. „A vlády ses po otcově smrti ujal ve čtrnácti. Mimoto... k Amélii bys měl být dvojnásob pozorný! Nezapomínej, že nebýt jejího otce Filipa Ludvíka, kdo ví, jak by dopadly tvoje námluvy s Alžbětou Stuartovnou. To on přece váš sňatek vyjednal.“

Fridrich po ní blýskl pohledem, tentokrát však spíš pobaveným. „Dobře. Máš jako vždy pravdu. A děkuju ti za tanec, matko,“ uklonil se jí, když ji odváděl k jejímu místu. „A nejen za ten tanec.“

HANA WHITTON

„Já vím,“ usmála se na něj Louisa Juliana a usadila se vedle sestry Kateřiny, hraběnky z Hanau-Münzenbergu. Obě pak sledovaly, jak Fridrich zamířil k Amélii a dvorně se před ní uklonil. Dívka se vmžiku celá rozzářila.

„Je okouzující. Myslím tím tvou dcerku Amélii, Kateřino,“ obrátila se k sestře Louisa Juliana. Od smrti Kateřinina manžela Filipa Ludvíka už sice uplynula nějaká doba, ale Kateřina se s tou ztrátou dosud nedokázala vyrovnat. Louisa Juliana byla proto ráda, že přijala pozvání na dnešní slavnost. A hlavně že se tady zjevně dobře bavila. „Už teď na ní jistě nejeden šlechtic spočinul zálibným pohledem, třebaže si toho sama není dosud vědoma.“

Kateřina se potěšeně usmála. „A tvůj Fridrich je zase laskavý, že ji vyzval k tanci. Věř mi, s tou tvou okouzující neteří to někdy bývá k nevydržení.“

„Nebyly jsme přece jiné, Kateřino. Vzpomínáš?“

Kateřina s úsměvem přikývla. Ale stálo ji to jisté úsilí. Na společné dětství a mládí si příliš nevzpomínala, protože je s Louisou Julianou vychovávali každou jinde. Nikdy se s ní ani s ostatními sourozenci příliš nesblížila. Pocit, že k ní Louisa Juliana chová jistý odstup, ji nikdy neopustil.

„Jsem ráda, že pro ni máš pochopení. Já... chci tě už delší dobu požádat o laskavost,“ začala Kateřina. „Byla bych ti vděčná, kdyby ses Amélie ujala, Louiso, kdyby mohla po nějakou dobu pobývat u heidelberského dvora. Nejen proto, aby si tu jaksi vybrousila způsoby.“ Kateřina se odmlčela a přejela si štíhlými prsty rozpačitě po tváři. „Po manželově smrti se toho na mě valí ze všech stran. Jak víš, náš syn a nástupce Filip Mořic je ještě chlapec. Vládnu vlastně

TEN, KTERÝ SE MĚL STÁT KRÁLEM

za něj. Po pravdě, na Amélii mi za současné situace nezbývá příliš času.“

Louisa Juliana ji pohladila laskavě po ruce. Občas ji pronásledovaly výčitky, že se k mladší sestře nechová tak, jak by měla.

„Bude mi potěšením, Kateřino. To mi věř,“ ujistila ji. „Amélie tu může zůstat už ode dneška.“

Alžbětě Stuartovně jenom prospěje, nebude-li na heidelbergském dvoře ta nejkrásnější. Tuhle myšlenku si však Louisa Juliana nechala raději pro sebe.

„Jaká čest, bratráčku, žes mne vyzval k tanci!“ Amélie se sladce usmála a vysekla Fridrichovi pukrlátko.

Fridrich nevěděl, zda to myslí vážně, nebo zda si z něj tak trochu neutahuje. Přidrží někdy bývala, tahle roztomilá sestřenka Amélie, o tom se nesčíslněkrát přesvědčil. V tom, co se jí honí tou hezkou hlavičkou, se často nevyznal.

„Mohli jsme spolu téměř vyrůstat, Amélie, ale i tak bys měla prokazovat patřičnou úctu mému vladařskému majestátu,“ pokáral ji proto pro jistotu naoko přísně.

„Nic jiného přece nedělám, můj pane,“ zasmála se Amélie.

A Fridrich si v tu chvíli uvědomil, jak se mýlil, když v ní dosud spatřoval pouhé děvčátko. Jako by se ze dne na den proměnila z vytáhlého vyžlete v okouzující dívku. V oválné tváři s hebkou pletí jí zářily velké hnědé oči stíněné dlouhými řasami a hezký tvar plných rtů zvýraznil nyní úsměv. Dokonalým křivkám její vysoké štíhlé postavy dával ještě vyniknout elegantní šat zvolený s vybraným vkusem.

HANA WHITTON

Zlomí jistě nejednomu urozenému mladíkovi srdce, pokud se tak už nestalo, blesklo mu hlavou.

Svou útlou ruku s dlouhými štíhlými prsty mu vložila do dlaně a oba se ve chvíli vmísili mezi tanečníky.

Fridrich však nenápadně vyhlížel Alžbětu. I tento tanec věnovala Albrechtu Smiřickému a na první pohled bylo patrné, že se ani na chvíli nepřestala výborně bavit. Ve Fridrichovi se znovu probudila marně potlačovaná žárlivost.

Amélie mu začala cosi důležitě vykládat, ale on její slova nevnímal. Obratně s ní proplouval mezi tanečníky, až se konečně ocitli u Alžběty a Albrechta.

„Dovolíš, pane Smiřický?“ obrátil se Fridrich k Albrechtovi a přinutil se k úsměvu. Na odpověď však nečekal a sevřel pevně ruku své choti. „A ty, Alžběto, ty mi jistě ráda tenhle tanec věnuješ.“

Alžbětě přelétl po tváři pohněvaný stín. Vzápětí však zmizel. Stačil jí jediný pohled na Fridricha, aby zapomněla na svého tanečníka, na všechny kolem. Fridrich ji objal kolem pasu, ač to taneční figura nepředpisovala, a Albrecht, neschopen slova, ono majetnické gesto užasle sledoval.

Ti dva, Alžběta a Fridrich, se na sebe nyní zahleděli, jako by spolu rozmlouvali beze slov, ztraceni pro celý svět. Ve chvíli se ztratili mezi tanečníky a Albrecht se provinile obrátil k tanečnici, kterou mu přivedl Fridrich. Ani mu ji nepředstavil, tak spěchal, aby si odvedl Alžbětu.

Albrecht, ve snaze vše co nejrychleji napravit, se jí uklonil se slovy: „Dovol, abych se ti představil, paní...“

Dívka po něm pouze šlehla rozhořčeným pohledem. „Nejsem zvyklá, pane, aby se se mnou zacházelo jako... s nějakou náhraž-

kou!“ vybuchla zlobně, otočila se na patě a byla tatam. Teprve teď pochopila, proč ji bratránek tak ochotně vyzval k tanci.

Albrecht jen nakrátko, na chvíličku zahlédl půvabný ovál její dosud nedotčené, mladičké tváře, do níž se život nestačil zapsat jedinou zkušeností. Velké hnědé oči jí hořely rozhořčením a tváře jí hněvivým vzrušením zrůžověly. Plné rty zvlnil pohrdlivý úsměšek, když se od něj odvrátila. Kaštanové vlasy za ní pak zavlály jako lesklý závoj a Albrecht zůstal stát uprostřed tanečního víru, jako by ho zasáhl blesk.

V tu chvíli si dosud neuvědomoval, že se zamiloval na první pohled. Jen jedno věděl, že onu neznámou tanečnici, která se na něj tak rozhořčeně obořila, musí najít stůj co stůj.

Vyrazil za ní a proplétal se spěšně mezi tančícími, rozesmátými páry. Sloužící mu úslužně otevřel dveře na zámeckou chodbu, když se ocitl až na druhém konci sálu, aniž by svou tanečnici byl jen zahlédl.

„Neviděls odcházet urozenou paní?“ zeptal se a vzápětí si uvědomil, jak pošetile ta otázka zní.

„Těch je tu dnes plno, pane! Jak vypadala?“ Dveřník se na něj sice úslužně usmíval, ale bylo na něm vidět, že si myslí své. Bohatí šlechtičtí panáčkové, ušklíbl se v duchu. Jejich starosti na mou hlavu! Tenhle si chtěl začít s nějakou urozenou sukní, která mu podle všeho nakonec dala košem, a já abych mu teď pomáhal.

Byla krásná, málem vyhrkl Albrecht, včas se však zarazil. „Byla půvabná a mladičká. Vlasy měla kaštanové. Volně jí splývaly na ramena. A oděna byla do purpurového brokátu.“

„Jednu takovou dámu jsem před chvílkou zahlédl. Vyběhla tudy na chodbu,“ odpověděl mu dveřník s potutelným úsměvem.

HANA WHITTON

Albrecht ho místo díky pleskl přátelsky po rameni a vyrazil na chodbu.

Dveře za ním s duněním zapadly. Veselý smích a hudba linoucí se z taneční síně vmžiku ztichly, jako když utne. Albrechta objalo hluboké heidelberské ticho rušené pouze odbíjením věžních hodin a pravidelným přecházením stráže kdesi vzadu v chodbě. Zaposlouchal se do něj, ale spěšné dívčí kroky neslyšel. Rychle vykročil do hlavní chodby a nakoukl i do těch postranních.

Po jeho neznámé tanečnici, jež mu však nakonec zůstala tanec dlužna, nebylo ani vidu ani slechu.

A Albrechta v tu chvíli zaplavil pocit ztráty, jehož intenzita ho zaskočila.

Amélie, přidržujíc si sukně, proběhla chodbou a zamířila do zámecké zahrady. Tráva i keře byly zvlhlé noční rosou, ale ona na to nedbala a spěšným krokem se vydala do jejího středu. Zastavila se teprve až u labyrintu z živých plotů a zaposlouchala se do nočního ticha. Nikdo ji však nepronásledoval. S překvapením zjistila, že ji to zamrzelo.

Ani se za mnou neobtěžoval, ten můj vnučený tanečník, pomyslela si. Byl to hezký muž, vysoký a urostlý, ne nezralý mladíček, podobný těm, kdo jí nadbíhali. Měl ušlechtilou tvář s výraznými rysy a hlubokýma hnědýma očima a vlasy černými tak, že se namodrale leskly jako havraní křídla. Jaké by to asi bylo zabořit do nich prsty, blesklo jí hlavou.

Možná jsem od něj neměla tak ukvapeně odběhnout, možná jsem ho neměla svými slovy ponížit. Vždyť... nebyla to přece jeho vina, že

TEN, KTERÝ SE MĚL STÁT KRÁLEM

jsem na něj takhle v kole vybyla! Za všechno může můj bratránek Fridrich, který se bez té své Alžběty neobejde ani na chvilíčku!

Srdce se jí rozbušilo tak hlasitě, že si na vzdouvající se řadra přitiskla rychle dlaň, jako by se bála, že onen tlukot někdo uslyší a objeví ji ukrytou zde v zahradě.

Toužila být teď na chvilku sama, aby si nějak urovnala zmatené myšlenky.

Prožívám snad to, o čem se píše v krásných romantických příbězích a o čem si šeptají potají zamilované dívky? Zamilovala jsem se snad dnešního večera také já?

Na okamžik zavřela oči a náhle před sebou uviděla bratrána Fridricha s Alžbětou, zahleděné jeden do druhého, ztracené pro celý svět, před nímž chtěli co nejrychleji uprchnout, jen aby už konečně byli sami.

Najednou zatoužila, aby se také ona mohla vytratit spěšně, ruku v ruce s tím pohledným tanečníkem, který ji vlastně ani k tanci nestačil vyzvat. Zatoužila po tom, aby ji, podobně jako Fridrich Alžbětu, sevřel se stejnou nedočkavou náruživostí v náručí. Nebránila by se tomu objetí a poddala by se jeho polibkům a laskání, jež dosud nikdy nepoznala. Cítila, jak jí projel žhavý plamen a spolu s ním dosud nepoznaná rozkoš. Téměř vyděšeně se kolem sebe rozhlédla, jako by se bála, že by mohl náhodný svědek poznat, co se jí odehrává v nitru. Ta nedovolená, a tedy jistě hříšná touha v ní vzápětí vyvolala pocit viny.

Náhle se jí zmocnila nepředstavitelná a současně nepochopitelná lítost a Amélie klesla na kamennou lavičku před živým plotem z tújí, jako by ji najednou zcela opustily síly. Neměla daleko k pláči.

HANA WHITTON

Lítost však záhy vystřídal hněv na sebe samu.

Chovám se jako malé děcko, jako nedospělá sestřenka kurfiřta Fridricha, kterou se urozený bratránek uvolil konečně pozvat na ples. Jsem přece vnučka samotného Viléma I. Oranžského. Jako by se o svém tvrzení chtěla přesvědčit, rychle pohlédla na velký rodový prsten s démantem a perlami. Každá z dcer Viléma Oranžského prý takový dostala a její matka Kateřina ho pak přenechala zase jí.

„Jsem přece vnučka Viléma Oranžského!“ pronesla nyní nahlas, jako by se o tom chtěla ujistit. „A podle toho se musím také chovat.“

Rychle vstala, urovnala si šat a uhladila si vlasy.

A potom se vydala zahradou zpátky do zámku. Po chvíli majestátně vplula do sálu.

Svého tanečníka tam však už toho večera nezahlédla.

Louisa Juliana rozladěně sledovala Fridrichovo počinání. Tu nebohou Amélii nechal stát uprostřed kola, jen aby užuž mohl zase svírat v náručí tu svou milovanou Alžbětu. Galantní Albrecht Smiřický sice dělal, co bylo v jeho silách, ale situaci stejně nezachránil, uražená dívka se otočila na patě a nechala pro změnu stát uprostřed sálu zase jeho.

Kateřina, které dění na parketu rovněž neuniklo, si jen přejela rukou po tváři, jako by si ji na chvilku chtěla zastřít, aby nemusela přihlížet dceřinu nepřijatelnému chování.

„Kdo je ten mladík, na kterého se Amélie tak utrhla?“ sebrala až po nějaké době odvahu k otázce. „Párkrát jsem ho myslím v Heidelbergu už zahlédla.“

„To je český šlechtic Albrecht Jan Smiřický. Studuje tady,“ odpověděla jí Louisa Juliana.

„Ach Pane Bože, kdy ta Amélie konečně dospěje! Jistě urazila vašeho váženého hosta! Neodvážila by se toho, být Filip Ludvík ještě naživu! Chybí jí přísná ruka otce, v tom to celé vězí.“

„Neměla bys ji soudit tak příkře, Kateřino,“ namítla Louisa Juliana. „Je to přece všechno Fridrichova vina.“

„Jsi příliš laskavá a shovívavá, Louiso,“ řekla na to Kateřina. „Ale měla bys ji někdy slyšet. Nemá vůbec zájmy, které šlechtí mladou urozenou dívku. Jako třeba vyšívání. Namísto toho leží celé dny v knihách. Chtěla by studovat a také cestovat a poznávat cizí kraje. Považ! Jako mladý šlechtic, který právě dokončil studia a získává ve světě zkušenosti potřebné pro působení u dvora.“ Krátce si povzdychla a pak pokračovala. „Jednou se provdá a manžel po ní bude vyžadovat praktické dovednosti ve vedení domácnosti, ne znalost poezie či zábavné historky z cest po Itálii!“

Louisa Juliana se dala do smíchu a popleskala sestru konejšivě po ruce. „Ach Kateřino, časy se přece mění! Dnešní dívky nebudou vysedávat doma nad vyšívacím rámem a čekat na prvního nápadníka. Také ony chtějí něco dokázat! A já si myslím, že to je dobře.“

„Tys měla vždycky... neotřelé názory, Louiso. Ale i ty musíš uznat, že všeho s mírou.“

„Tak dobře, dobře, Kateřino! Neboj se, tady v Heidelbergu se Amélii u kurfiřtského dvora dostane jistě také té tebou tak požadované průpravy budoucí manželky,“ ujišťovala Louisa Juliana spěšně Kateřinu. Nechtěla, aby si to s Améliiným pobytem v Heidelbergu rozmyslela.

Kateřina na ni vděčně pohlédla. „Děkuju!“ řekla jen.

A potom se obě opět zahleděly na tanečnický.
Ale Albrechta Smiřického mezi nimi už nespátřily.

Albrecht se zvolna loudal vlahou heidelberskou nocí. Před očima měl dosud tu půvabnou dívčí tvář, tu hrdou jiskru v jejích tmavých očích a lesklé kaštanové kadeře, které jí divoce zavířily kolem hlavy, když se od něj hněvivě odvrátila.

Kdo vlastně je ta neznámá? Netušil. Věděl jen, že s ní tančil Fridrich.

Jistě na něm vyzví její jméno. Musí to zjistit, a to hned zítra.

Nikdy by nevěřil, že se s ním během jednoho jediného večera udá taková změna.

Do kurfiřtské rezidence se toho večera vydal v naději, že získá Fridrichovu podporu českých stavů. A proč to nepřiznat, šel tam také kvůli společnosti Fridrichovy půvabné manželky Alžběty.

Stačilo však pár okamžiků, krátkých, téměř mizivých, a celý svět se rázem změnil. Situace v zemích Koruny české sice nepřetávala být důležitá, ale stejně důležitá se najednou zdála také ona neznámá dívka. Jako by se najednou ocitla v jejím stínu i Alžběta.

Ani nevěděl, jak se ocitl před svým domem. Ve většině oken se dosud i přes pozdní hodinu svítilo. Albrecht vykročil po široké cestě lemované cypřiši. Jejich kořeněná vůně v něm vyvolala vzpomínku na rodnou Hrubou Skálu obklopenou hlubokými lesy a také na sídlo Smiřických v Kostelci, kde většinou přebývali, pokud se nezdržovali v pražském paláci na Menším Městě. V poslední době tam s bratrem Jaroslavem trávili víc a víc času, protože je do Prahy

volaly povinnosti a politické zájmy. Ale pokaždé se vraceli do Kostelce, kde se cítili nejšťastnější.

Náhle si povšiml, že na schodech před vchodem vysedává nějaký muž. Zahalený byl v cestovním plášti a široký měkký klobouk měl vražený hluboko do čela.

Albrecht sjel rukou k dýce u opasku. Opatrnosti nikdy nezbyvalo, zejména v těchto neklidných dobách.

Muž vyskočil v okamžiku, kdy ho zaslechl přicházet, a zlehka se mu uklonil.

„Adame!“ zvolal radostně Albrecht, když v něm poznal posla Smiřických. „Rád tě vidím! Přinesls mi zprávy od Jaroslava z Kostelce? Nebo se už zase vrátil do Prahy? A vůbec, proč vysedáváš venku na schodech? Mohls na mne přece počkat uvnitř, u poháru vína! Musíš být po dlouhé cestě unavený.“

Adam na to nic neřekl, jen strhl z hlavy zaprášený širák a zlehka se Albrechtovi uklonil. Oči měl zarudlé únavou. „Tenhle list ti posílá paní Markéta,“ řekl. Hlas měl ochraptělý a jeho slova zněla spíš jako šepot.

„Je od Markéty?“ podivil se Albrecht. „Tak jen pojď dál, nebude se přece bavit přede dveřmi!“

„Tobiasi!“ křikl na sloužícího, ledva s Adamem překročili práh. „Postarej se o našeho posla! Já si zatím v knihovně přečtu, co mi píše sestřička.“

Adam na něj vrhl podivný, smutný pohled. Albrechta to udivilo. Ach co, pomyslel si, jistě jde zase o nějaké sesterské rozmíšky s Eliškou, se kterými se mi Markéta chce svěřit. Nic jiného to nebude!

Sotva za sebou zavřel dveře knihovny, nedočkavě rozlomil pečť listu.

HANA WHITTON

Obvyklé úvodní fráze rychle přelétl. Tentokrát jich však příliš mnoho nebylo.

Tomu, co Markéta psala, se zdráhal zpočátku uvěřit.

Náš milovaný bratr Jaroslav, hlava rodu Smiřických, skončil náhle po krátké nemoci. Ač zdrcena žalem, přiměla jsem se napsat tento dopis co nejdříve, protože nyní stojíš v čele našeho starobylého rodu Ty, Albrechte, a proto je naprosto nutné, aby ses okamžitě vrátil...

Albrecht nakrátko zavřel či a spatřil před sebou bratrovu upřímnou tvář.

Přiměl se je otevřít, aby si znovu přečetl ty zlověstné, děsivé řádky v naději, že jim neporozuměl.

A teprve potom zabořil tvář do dlaní, aby skryl slzy, neboť se za ně styděl sám před sebou.

Smiřičtí přece nikdy nepláčou!

II.

Albrecht Smiřický přejel po mramorovém náhrobku. Socha rytíře, která na něm nezučastněně spočívala, měla do podoby bratra Jaroslava daleko. Hladká plocha ho zastudila do dlaně. Trochu se zachvěl, ale možná to bylo tím chladem, který v kapli sv. Vojtěcha v jejich kosteleckém sídle panoval i za parných dní.

Dosud se zdráhal uvěřit, že jeho starší bratr Jaroslav už není, že zemřel, navždy odešel a on, Albrecht, už ho na tomto světě nikdy nespatří.

Kolik společných plánů a snů zůstalo nyní nedosněných, kolik slov nedopovězených.

„Toužil jsem se vrátit do Kostelce, Jaroslave, ale ne za takovouhle cenu!“ řekl tiše. Najednou na něj dolehla tíže úkolu, který ho čeká. Jako nejstarší mužský potomek Smiřických se stal hlavou celého rodu. Od nynějška bude zodpovídat za správu rozsáhlého rodového majetku, Hrubé i Malé Skály, Jičina, Náchoda, Helfenburku, Kumburku a bezpočtu dalších, zejména pak Kostelce i přepychového pražského paláce.

Co ho však tížilo nejvíc, bylo zdárné naplnění odkazu jeho rodu, rodu Smiřických. Dokáže dosáhnout toho, co si předsevzal?

HANA WHITTON

Dokáže být tím, kdo prosadí jednou provždy užívání Rudolfova Majestáta stejně jako respektování práv českých stavů?

To bych ale musel být králem, pomyslel si.

A proč ne? Jako by za sebou náhle zaslechl Jaroslavův hlas. Zprudka se otočil, ale kaple byla prázdná.

Znovu přejel po chladném náhrobku, jako by se tím dotykem snažil načerpat sílu. Kdosi na něj položil kytici bílých růží tak, že se zdálo, jako by je onen kamenný rytíř spící věčným spánkem svíral v dlaních. To jistě Markéta.

Kdo jiný také?

Eliška určitě ne. A Jíra, jak říkali bratrovi Jindřichovi Jiřímu...

Albrecht si nyní přejel dlaní rychle po tváři, jako by tak chtěl zahnat vzpomínku na nedávné setkání s bratrem.

Jíra byl nedospělý chlapec, když Albrecht odjel do Heidelbergu, ale už tehdy bylo zřejmé, že je... jiný.

„Musíte svého nejmladšího bratra opatrovat, starat se o něj a hlavně se mu nikdy nevysmívat!“ kladla Albrechtovi a Jaroslavovi na srdce matka. Tvář přitom měla vážnou a na dně tmavých očí se jí skrýval smutek, kterému tenkrát nerozuměl ani on, ani Jaroslav. Zato nyní jej chápal beze zbytku.

Jíra byl skutečně odjakživa jiný.

Otec se s ním snažil jednat jako se svými staršími syny, ale brzy bylo jasné, že se Jíra nikdy nenaučí vládnout mečem a v sedle vránka že se udrží jen krátce.

I v otcových očích pak Albrecht zahlédl ten zoufalý smutek, ale to bývalo jen v nestřežených chvílích. Žal přece nebyl hodný muže, ten se s ním musel utkat a porazit ho jako nepřátelského vetřelce. Slzy a zoufalství se odpouštěly jen ženám.

„Pitomý, pitomý!“ volávali na Jíru výrostci z kostelecké vesnice, když se vůbec odvážil opustit bezpečí rodového sídla. Činil tak pouze v doprovodu, a pokud s ním jeli bratři, mělo podobné hanlivé osočování krátkého trvání. S Jaroslavem ty kostelecké kříklouny ve chvíli rozehnali a přitom nešetřili tvrdou ránou.

Ze vzpomínek ho vytrhl lehký dotyk.

„I mně se po Jaroslavovi stýská. A pořád se zdráhám uvěřit tomu, že tu s námi už není.“ Byla to Markéta Salomena, Albrechtova mladší sestra.

Albrecht se k ní zprudka otočil a pak ji pevně sevřel v náručí.

„Je mi líto, Markéto. A také to mě mrzí, žes tu na všechno zůstala sama,“ řekl téměř omluvně. Sestřina půvabná tvář byla pohublá a tmavé oči se v ní zdály ještě větší. Černé vlasy, které ji lemovaly, ještě zdůraznily bledost její jemné pleti.

Měl jsem být tady, sestře po boku. A já se zatím těšil z příjemného života v Heidelbergu. Třeba by se to nestalo, třeba by Jaroslav dosud žil, zůstat zde! Avšak věděl, že to je jen plané obviňování, kterým se nyní už nic nespraví.

„Co se vlastně stalo, Markéto? Každý mi tu tvrdí něco jiného.“ Padly dokonce zastřené narážky, že nešlo o pouhou chorobu, že se chtěl někdo Jaroslava, představitele významného a bohatého šlechtického rodu, obratně zbavit. Moc Smiřických vzrůstala každým dnem, a to mohlo být mnohým solí v očích.

„Já vím, co se říká. Ale pravda je taková, že Jaroslavova nemoc měla nepředstavitelně rychlý průběh. Jako tenkrát u našeho otce, vzpomínáš?“ pustila se Markéta do vyprávění, třebaže jí zjevně působilo nesmírnou bolest. „Jeden den byl ještě plný energie, a po návratu z jednání v Praze se dokonce vydal na lov. A ráno se probudil

s horečkou a kašlem. Ostatně ten ho už sužoval po nějakou dobu, ale... znals ho! Schůzky se zástupci stavů v Praze pro něj byly důležitější než rady našeho doktora Šimona ze Strže. Toho jsme k němu nakonec povolali ještě téhož večera, protože se Jaroslavův stav nadále zhoršoval. A pak ráno... upadl do bezvědomí a už se z něj neprobral.“ Markéta si zakryla oči krajkovým šátkem, jako by se tak chtěla schovat před tou příšernou vzpomínkou, která ji nepřestávala pronásledovat.

Ale ještě před něčím jiným chtěla utéci. Na podobnou chorobu, rychlou a zákeřnou, zemřel také otec. Úbytě jí říkájí. Může být dědičná?

Nebála se o sebe, ale o Albrechta. To on představuje budoucnost rodu Smiřických.

„Jak se se vším vyrovnává náš Jíra?“ zeptal se jí po chvíli. *Měl bych se zeptat spíš na Elišku*, blesko mu hlavou. Ale zatím to nedokázal.

Markéta spustila šátek z tváře. „Podle mě ani nepochopil, co se vlastně stalo. Většinu času tráví ve svých komnatách. Stará se o něj náš sluha Florián s manželkou.“

Po těch slovech přistoupila k Jaroslavově náhrobku a stejně jako před chvílí Albrecht jej přejela dlaní. „Nosím mu sem květiny, hlavně růže, ty míval rád. A Jíra mne někdy doprovází, to když je... v dobrém rozmaru.“

Albrecht nyní sestru objal kolem ramen. Zvolna s ní pak zamířil z kaple. Bylo jistě nutné uctívat bratrovu památku, ale bezbřehému žalu se navždy oddávat nemohli. Čekaly je povinnosti. Oba dva, nejen Albrechta.

„Ještě jsem ti nepoděkoval za všechno, cos udělala pro Jaroslava. Celé to břímě zůstalo na tobě, než jsem se vrátil. Nemůžu ti být dost vděčný, Markétko.“

Markétě snad poprvé od jejich setkání prozářil tvář hřejivý úsměv.

„Zármutek ani starosti ti přesto neubraly na kráse, sestřičko,“ usmál se na ni Albrecht, vzal ji za drobnou bradu, a přiměl ji tak, aby k němu pozdvihla obličej. Oduševnělá krása Markéty Salomeny byla skutečně nevšední a její bratr Albrecht jako by si toho povšiml v tuto chvíli poprvé. Když odjížděl do Heidelbergu, byla ještě děvčátko, vytáhlé, rozpačité a plaché. Stačily necelé dva roky, aby se proměnila v okouzující mladou ženu, o jejíž přízeň budou šlechtici jistě svádět souboje. Měla výrazné rysy prozrazující rozhodnost a tmavé vlasy a hnědé oči jako každý z potomků Zikmunda Smiřického. „Ba naopak. Zkrásnělas,“ dodal a polaskal ji něžně po hebké pleti.

Markéta téměř ucukla a tváře jí po bratrových slovech znachověly ruměncem. „Neměl bys takhle mluvit, Albrechte! Víš, jak to končí, když dívka dbá příliš... na líbivý zevnějšek. Snadno se pak stane obětí tělesné slabosti. Podívej, jak dopadla naše sestra Eliška Kateřina.“

Albrecht rychle spustil ruku, jako by ho přistihli při něčem nedovoleném. O sestře Elišce nechtěl mluvit, alespoň zpočátku ne. Snad až později. Nyní však věděl, že není zbytí. Musí do toho kyselého jablka kousnout.

„Přebývá pořád na Kumburku? Myslím Eliška? Napadlo mě, zda Jaroslav přece jen nepozměnil otcovo přísné rozhodnutí. Od jejího poklesku uběhlo přece už tolik let!“ řekl Albrecht rychle, aby zaplašil ten trapný okamžik.

Eliška na rozdíl od Markéty na líbivý zevnějšek dbala, nebo se o to alespoň pokoušela. Bylo jasné, že oné tělesné slabosti dříve

nebo později podlehne. Starostlivým rodičům to neuniklo, a tak usoudili, že bude nejlepší dceru co nejrychleji provdat. Potom až se stará její manžel!

Jenže o Elišku i přes značné věno, kterého se jí mělo dostat, nikdo nestál. Pár nápadníků se vytratilo hned po prvním setkání.

Albrecht si pokusil vybavit sestřinu podobu, vybledlou za celá ta léta, co ji neviděl. Byla vysoká a příliš hubená, spíš vychrtlá. V protáhlém obličejí s propadlými tvářemi se jí zračilo cosi nepřijemně dravčího a požívačně lačného. Z černých očí, posazených příliš blízko u kořene nelichotivě velkého nosu, jí žhnula vášeň, která však nebyla příslibem rozkoše, ale všespalující zkázy. Úzké rty měla stažené v pohrdlivou přímku, jakoby ve stálé obavě před nějakým nečekaným výpadem.

Albrechta napadlo, že je vlastně do jisté míry téměř karikaturou Markéty, kterou snad i proto zrovna v lásce neměla. Sestry k sobě nikdy nenašly cestu, nesdílely společná tajemství, radosti či smutky.

Kdyby tomu tak bylo, nemuselo patrně dojít k té hrozné události, která změnila Eliščin život navždy a poznamenala rovněž celou rodinu Smiřických.

Eliška totiž dospěla k závěru, že nebude čekat, až jí otec milostivě vybere některého ze zdráhajících se nápadníků a uplatí ho ještě tučnějším věnem, jen aby se nehezské dcery konečně zbavil. Ostatně ani jí se nikdo z nich nelíbil.

Zato jí padl do oka synek místního kováře. Jiří se jmenoval. Začala se s ním tajně scházet a nakonec se mu oddala v hříšné vášni. Jenže podobné věci se neutají. Alespoň ne na dlouho. Ze dvou komorných, které Elišce pomáhaly při tajných schůzkách s Jiřím, byla jedna proradná. Kdo ví, možná i jí se poddaný Jiří líbil a na svou

TEN, KTERÝ SE MĚL STÁT KRÁLEM

paní pustě žárčila. Ať už to bylo, jak chtělo, o tajných spádech své paní vše vyradila Eliščině otci Zikmundovi Smiřickému.

Albrecht si i po těch letech živě pamatoval na to, jak se otec tehdy rozzuřil.

Nechal pro Elišku okamžitě poslat a udeřil na ni. „Prý se tajně scházíš s poddaným. Je to pravda?“ obořil se na ni.

Eliška po něm blýskla zpod hustého srostlého obočí ošklivým pohledem. „A co je na tom tak špatného? Mám ho ráda, otče! Za lásku se stydět nehodlám!“

„Ty...! Počestnost sis přece měla uchovat pro manžela!“ Otec u ní stanul dvěma různými kroky a vlepil jí políček.

Eliška rychle sklopila oči, aby v nich nespátřil nenávist, kterou k němu v tu chvíli pocítila. Na zažloutlé pleti jí na tvářích naskočil nezdravý nachový ruměnc.

„Nejsi nic jiného než harapanna! Poběhllice!“ rozkřikl se na ni opět otec. „A jako s poběhlicí s tebou také naložím!“

Albrecht si nyní znovu vybavil bolestnou trapnost té dávné scény, jejímiž svědky se s Jaroslavem a Markétou, tisknoucí se ustrašeně k matce, stali a kterou zcela nechápali. Byli tenkrát vlastně ještě skoro dětmi, a teprve později si uvědomili, čím se jejich starší sestra tak provinila.

Následné události měly potom rychlý spád: otec nezdárnou Elišku vydědil a nechal ji uvěznit nejprve v kobkách zámku na Hrubé Skále, kde skončil rovněž její neurozený milenec, a poté v Kumburku, kde měla zůstat až do konce života.

„Ano, Eliška dosud přebývá na Kumburku,“ vytrhla ho teď Markéta z dávných vzpomínek. „Jaroslav mi svěřil, že to bylo otcovo přání, aby tam setrvala... až do konce života. Otec jí snad

HANA WHITTON

časem odpustil, ale v kumburském vězení měla přesto dožít své dny. Nepřestal ji prý považovat za skvrnu na dobrém jménu Smiřických. Doufal jen, že se na její hanbu posléze pozapomene, zůstane-li na Kumburku navždy skryta.“

„Od Eliščina poklesku uplynulo už tolik let, Markéto! Nemyslíš, že byla potrestána víc než dost?“ namítl mírně Albrecht. „A není snad křesťanské odpouštět? Nezdá se ti, že si Eliška už vytrpěla své? Že odpykala dávný hřích?“ Stará vzpomínka na rodinný skandál vybledla. Ale nejen proto se Albrecht za Elišku přimlouval. Také on nyní poznal lásku, také jeho sežehl plamen vášně, a tak dokázal pochopit, co všechno je pro ni člověk schopný udělat.

Markéta jen pokrčila rameny. „Na tobě teď bude, jak rozhodneš, co dál. Ale neměl bys spouštět ze zřetele otcovo výslovné přání a slib, který mu Jaroslav dal.“ Nakrátko zaváhala, a teprve po chvíli dodala: „Myslím, že Eliška nepyká pouze za svůj hříšný poklesek. Občas ji navštěvuju... a Bůh mi odpusť, někdy z ní mívám pocit, jako bych se setkala se ztělesněným zlem. Třeba i proto neměla nikdy Kumburk opustit.“ A Markéta se při těch slovech zachvěla, jako by na ni sáhla smrt. Pak se rychle přežehnala křížem. Vmžiku se však vzpamatovala a obrátila list. „Setrváš alespoň nějaký čas v Kostelci? Anebo se vypravíš hned do Prahy?“

„Do Prahy budu muset. Čeká mě tam řada povinností, ale pár dní se zdržím v Kostelci.“ Albrecht si umínil, že se zajede podívat také za Eliškou do Kumburku. Toto rozhodnutí si však zatím nechal pro sebe. Jen ještě dodal: „Potom se však zase budu muset vrátit do Heidelbergu. Nejen kvůli studiím. U kurfiřtského dvora mě přijali víc než dobře. A české země budou podporu kurfiřta Fridricha Falckého v budoucnu jistě potřebovat.“ Hlavně se tam ale chci

TEN, KTERÝ SE MĚL STÁT KRÁLEM

vrátit proto, abych zjistil, kdo je ta krásná tanečnice, která mi dala košem. I to si však nechal pro sebe.

Markéta k němu vzhledla a pak mu sevřela zlehka, skoro ostýchavě paži. Prsty měla dlouhé a útlé. Sluneční paprsek probudil v ametystu, který jí zdobil velký zlatý prsten na levém prsteníku, na tisíc barevných jiskřiček. „Vím, že tě srdce táhne do Heidelbergu, Albrechte,“ pronesla, jako by jí byly známy poslední události z večera na kurfiřtském dvoře, „ale... povinnosti, které tě čekají tady, si vyžádají svůj čas. Obávám se, že nebude zrovna krátký. A nepůjde také pouze o naše rodinné záležitosti. O vyřízení pozůstatosti, o dědictví. Však uvidíš, až si promluvíš s panem Jindřichem Matyášem Thurnem.“

„Já vím,“ přikývl Albrecht a v zamyšlení se na chvíli zastavil. Jindřich Matyáš Thurn, který stál v čele nespokojených stavů, mu poslal už do Heidelbergu několik naléhavých listů. Možná to takhle bude napořád, možná budu muset neustále volit mezi povinnostmi a vlastním životem. Smutek, který ho při té myšlence zaplavil, se však stejně rychle vytratil. Právě ta vidina překážek do něj vlila novou energii. Zdolá je! Svého úkolu se zhostí se ctí, třebaže to jistě snadné nebude. „Musím to vše nějak... skloubit. Určitě to půjde a určitě mi vybude ještě čas i na cestu po Evropě. Ta přece neoddělitelně patří ke studiu každého mladého šlechtice!“

Markéta se dala poprvé od Jaroslavovy smrti do upřímného smíchu. Zaklonila přitom trošku hlavu, takže vynikla půvabná křivka jejího hrdla, které těsně obepínal vysoký krajkový límeček.

„Ach já věřím, ne, já vím, že to dokážeš, Albrechte! Jsem tak ráda, žeš přijel! S tebou se zdá všechno tak... snadné!“ S těmi slovy se téměř provinile otočila a pohlédla ke kapli, kterou právě opustili.

HANA WHITTON

Jak se můžu takhle smát, když jsme přednedávnem pochovali nejstaršího bratra Jaroslava, hlavu a naději rodu Smiřických?

Jistě by mi to odpustil, pomyslela si vzápětí. Pochopil by mne. Vždycky mimoto věděl, že má v Albrechtovi důstojného nástupce.

„Půjdeme?“ vyzval pak Albrecht Markétu. „Nesmíme přece zmeškat tu slavnostní hostinu, kterou jsi přichystala na mou počest!“

A sestra na jeho slova pouze mlčky přikývla.

Rytířský sál kosteleckého sídla Smiřických tonul ve zlatavé záplavě svící.

„Zhostila ses své úlohy skvěle, sestřičko! Jako hostitelka jsi obstála se ctí!“ naklonil se Albrecht důvěrně k Markétě. Nebyla to prázdná lichotka. Opravdu Markétu obdivoval. Byla dosud mladíčká, a přesto se po Jaroslavově smrti dokázala postarat o záležitosti Smiřických, než se Albrecht vrátil domů. Měla navíc v péči nesvéprávného bratra Jíru. Ani na Elišku v těch těžkých časech nezapomněla a zpravila ji o posledních smutných událostech.

A našla si ještě čas, aby na přivítanou připravila Albrechtovi hostinu, na jejímž hladkém průběhu a vybraných chodech by jí nemohla vytknout nic ani přísná, byť milující matka Hedvika.

Markéta mu za ta slova poděkovala vděčným úsměvem. „Škoda jen, že s námi nemůže být Anna,“ poznamenala.

Annu ze Zap, Jaroslavovu mladou choť, manželova smrt zcela zlomila. Zhroutila se a byla dosud upoutána na lůžku. Z manželského štěstí s pozorným a milujícím Jaroslavem se dlouho netěšila a nyní si nepřestávala vyčítat, že mu nedala syna a rodu Smiřických dědice.

TEN, KTERÝ SE MĚL STÁT KRÁLEM

„Zůstala na Hrubé Skále,“ pokračovala po chvíli Markéta. „Tam, kde propukla Jaroslavova nemoc. Jako by tak chtěla navrátit čas. Trápí se nesmírně, že Jaroslavovi neporodila syna.“ Markéta náhle rozpačitě zmlkla. Nejen proto, že se o takových věcech neslušelo mluvit ani s bratrem. Nechtěla mu hlavně přidělovat další starosti – rod Smiřických skutečně dědice potřeboval, nyní, když mu zůstal pouze jediný pokračovatel. Albrecht. Jíra se v potaz brát nemohl.

To na Albrechtovi nyní zůstalo, aby rozhojnil rod, a to nejen statky. Těch mají Smiřičtí víc než dost.

„Měl bych se za Annou vydat,“ řekl Albrecht nerozhodně a pohlédl na sestru.

„Dopřej jí nějaký čas, Albrechte. Možná chce být sama. A ty... už takhle nebudeš mít času nazbyt.“ Markéta mu při těch slovech zlehka sevřela ruku. Bylo to pořád plaché gesto, ne však už tak bojácné jako poprvé.

Albrecht se na ni vděčně usmál. Anny mu bylo upřímně líto, ale do úlohy utěšitele ovdovělé švagrové by se nyní vžíval jen s obtížemi.

Nakrátko se pak odmlčeli a toho využil jeden z jejich hostů, Oldřichův bratr Zdeněk Kašpar ze Sulevic. „Věřím, že si náš Oldřich vede na studiích v Heidelbergu dobře,“ obrátil se k Albrechtovi. Byl rád, že ho Markéta na dnešní hostinu pozvala. Pozdvihlo mu to sebevědomí, protože se jako mladší cítil jaksi ve stínu staršího bratra, který navíc studoval ve vyhlášeném Heidelbergu. Nic na tom neměnila skutečnost, že se s Albrechtem znal stejně jako Oldřich od dětství a že ani jemu nebudou jednou upřena studia na vyhlášené kalvínské univerzitě.